

NÄR IDROTTSFÖRÄLDRAR HAR ÅSIKTER OM LEDARSKAPET

En annan utmaning för tränare kan vara när föräldrar har åsikter om ledarskapet (träningssuppläget, matchningen av lag, speltid och så vidare). Det är naturligtvis frustrerande för tränaren att bli ifrågasatt och det är lätt hänt att börja försvara sig. Hur kan tränaren i det läget bemöta föräldrar så att ett samarbetsklimat om barnets utveckling skapas? Föräldern vill sitt barns bästa och det är naturligt att åsikterna går isär ibland eftersom föräldrar och tränare har olika perspektiv. Full enighet mellan tränare och alla föräldrar är sällan möjlig i alla frågor. En rimligare ambitionsnivå är att bekräfta olikheter i synsätt och ha en respektfull dialog, trots att meningarna skiljer sig åt. Med MI-anda och aktivt lyssnande kan tränaren förmedla intresse och respekt inför förälderns åsikt, och samtidigt informera om policy, mål och handlingsplan för barnet eller laget.

Elin tränar friidrott och har börjat specialisera sig på sprintgrenarna. Elins mamma är bekymrad för att Elin och tränaren har för tuffa mål inför den kommande utomhussäsongen. Under sen-vintern har Elin och tränaren satt upp långsiktiga mål: kvala till ungdoms-SM och vinna DM. De jobbar med processmål som hjälper Elin och tränaren att lägga upp den dagliga träningen samt välja vilka tävlingar Elin ska delta i. Mamman tycker att målen är för högt satta och är orolig för sin dotter. Hon har nu bett tränaren om ett möte.

Innan mötet funderar tränaren på hur man bäst bemöter en engagerad förälder som är bekymrad över träningsupplägget. Både tränaren och Elin är nöjda med sitt målsättningsarbete. Elin är motiverad att träna för att nå målen. Tränaren har vid flera tillfällen utvärderat processen med Elin. Målsättningarna och planen har omformulerats när utvecklingen inte gått som planerat. Tränaren är osäker på om Elins mamma är medveten om denna del av samarbetet.

Tränaren skulle kunna använda följande inriktning i samtalet med föräldern:

- * Bekräfta hens oro och engagemang för sin dotters välmående.
- * Se eventuell kritik som tecken på hens välvilja för sin dotter.
- * Tydliggöra att det finns en samsyn för att hjälpa Elin att utvecklas.
- * Förstärka hens intentioner att stötta sin dotter.
- * Informera i dialog för att skapa en gemensam bild av Elins utveckling och målsättningsarbetet som processen bygger på.
- * Använda reflektioner vid dissonans.

Mickes mamma anser att tränaren inte ger sin son en rättvis chans att visa sin potential. Micke får sällan tillräckligt mycket speltid och startar i princip alltid på bänken. Tränaren anser att Micke är en duktig försvarsspelare men att han har en hel del kvar att utveckla i det offensiva spelet.

Efter en match då Micke spelat ovanligt lite bestämmer sig mamman för att konfrontera tränaren. Hon har klockat Mickes byten och är riktigt irriterad över att sonen får så lite speltid.

Föräldern: Du, coach, nu får du väl skärpa dig! Hur fasen kan du låta Micke spela bara sex minuter?

Tränaren: Hej Frida, oj, du är upprörd på mig. (Komplex reflektion)

F: Ja, vad, tror du? Det är ju katastrof!

T: Berätta hur du tänker? (Öppen fråga)

F: Ja, men du ger ju inte Micke en chans! Hur ska han hinna visa vad han kan på mindre än sex minuter?

T: Du tycker inte din son får en ärlig chans. (Komplex reflektion)

F: Det kan du ge dig på. (Ilskan börjar lägga sig)

T: Jag uppskattar att du vill prata med mig. Jag vill prata med dig också. Finns det någon möjlighet att vi ses lite senare i veckan för att diskutera detta i lugn och ro? Då kan du berätta om ditt engagemang för Micke och jag kan berätta om mina tankar vad gäller laget och spelarnas utveckling och om Micke. Micke är viktig i laget. (Bekräftar initiativet, ber om lov)

F: Visst, när kan vi ses?

Med hjälp av reflektivt lyssnande kan tränaren ta udden av förälderns ilska och frustration. Genom att lyssna in, försöka förstå (förmedla empati), bekräfta känslan och följa med i det föräldern uttrycker behov av att få sagt. Det är ofta en god idé att föreslå ett samtal lite längre fram i tiden, det vill säga efter att den första »stormen« har lagt sig. Då kan tränaren förbereda sig och öka möjligheterna att fortsättningen på samtalet blir konstruktivt.

Kom ihåg!

När en idrottsförälder uttrycker frustration eller ifrågasättande

- * använd reflektivt lyssnande
- * förmedla respektfullhet och försök förstå vad som ligger bakom frustrationen
- * undvik att gå i försvar eller komma med motargument
- * klargör att barnets/idrottarens utveckling är ett gemensamt intresse
- * föreslå en tid för samtal om några dagar för fortsatt diskussion.